

9. SINIF COĞRAFYA TAM İZLEME KİTABI

20. HAFTA

- BEŞERİ SİSTEMLER VE SÜREÇLER -

- NÜFUSUN TARİHSEL DEĞİŞİMİ VE GELECEĞİ-1-

Nüfus kavramı, Demografi, Nüfus sayımları ve Amaçları - Nüfusun Yapısal Özellikleri - Nüfusun Beklenen Yaşam Süresi - Nüfusun Yaş Yapısı - Nüfusun cinsiyet yapısı- cinsiyet yapısını etkileyen faktörler - Nüfusun Eğitim Durumu - Nüfusun Kentleşme Durumu - Kentleşme Oranını Etkileyen Faktörler - Nüfusun İş Kollarına Göre Dağılımı ve Etkileyen Faktörler

Adı :

Numara :

Doğru :

Yanlış :

Soyadı :

Sınıf :

Net :

		YANITLAR	
■		01 A B C D E	16 A B C D E
■		02 A B C D E	17 A B C D E
■		03 A B C D E	18 A B C D E
■		04 A B C D E	19 A B C D E
■		05 A B C D E	20 A B C D E
■		06 A B C D E	21 A B C D E
■		07 A B C D E	22 A B C D E
■		08 A B C D E	23 A B C D E
■		09 A B C D E	24 A B C D E
■		10 A B C D E	25 A B C D E
■		11 A B C D E	26 A B C D E
■		12 A B C D E	27 A B C D E
■		13 A B C D E	28 A B C D E
■		14 A B C D E	29 A B C D E
■		15 A B C D E	30 A B C D E

ÖĞRENCİ NO	
0	0
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8
9	9

Adı :

Soyadı :

Tam Okul uygulamasını kullanarak optik formları okutabilir, sonuçlarınızı değerlendirebilir ve video çözümlerine ulaşabilirsiniz.

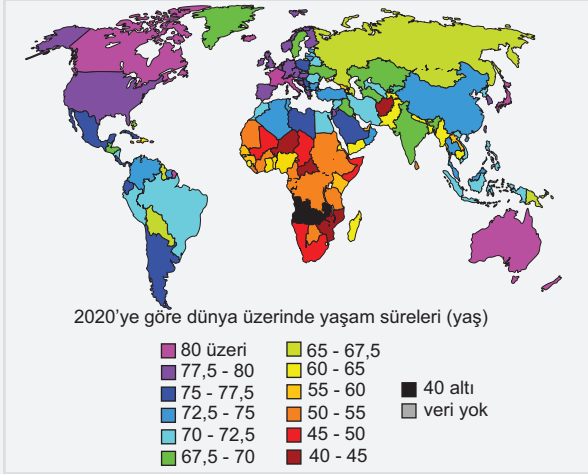
Aynı zamanda **Eğitim Vadisi Mobil** uygulamasını indirerek de video çözümlerine ulaşabilirsiniz.

Uygulamalarımızı **Google Play** veya **App Store**'dan indirebilirsiniz.

Etkinlik

- A. Aşağıdaki haritada, 2020 yılına göre dünya üzerindeki doğumdan sonra beklenen yaşam süreleri gösterilmiştir. Haritayı inceleyerek soruları yanıtlayınız.

1. Haritaya göre, yaşam süresi 80 yılın üzerinde olan bölgeleri belirtiniz.

Kuzey Amerika (Kanada), Batı Avrupa (İsviçre, Almanya, Fransa, İspanya, İtalya), Japonya, Avustralya.

2. Haritaya göre, yaşam süresi 60 yılın altında olan iki bölgeyi yazınız ve bu bölgelerde yaşam süresinin düşük olmasının iki olası nedenini açıklayınız.

Afrika'nın bazı bölgeleri (Özellikle Orta Afrika Cumhuriyeti, Çad, Nijer) ve Afganistan.

3. Haritaya göre, Türkiye'nin yaşam süresi hangi aralıktadır? Türkiye'de yaşam süresini etkileyen iki faktörü tartışınız.

Türkiye'nin ortalama yaşam süresi 72,5 - 75 yıl aralığındadır.

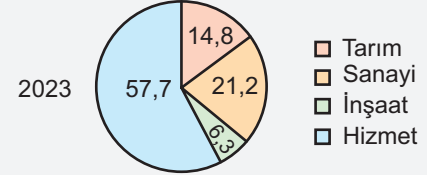
Nedenler:

*Sağlık hizmetlerine erişimin kısıtlı olması.
Yoksulluk ve beslenme yetersizliği.*

Etkileyen Faktörler:

- Gelişmiş sağlık hizmetleri ve sağlık sisteminin erişilebilirliği.*
- Artan yaşam standartları ve beslenme kalitesinin iyileşmesi.*

- B. Aşağıdaki grafikte, Türkiye'nin 2023 yılında çalışan nüfusun sektörel

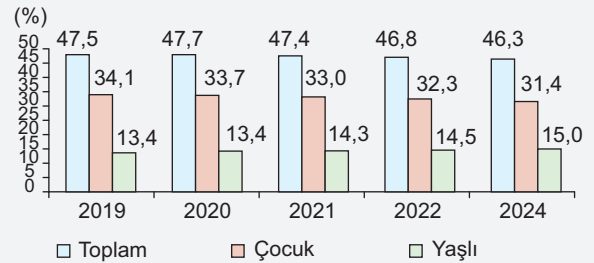
- dağılımı oranları gösterilmektedir. Tarım sektörünün toplam istihdamdaki oranı nedir? Tarım sektörünün istihdam oranının azalmasının olası iki nedeni nedir?

Tarım sektörünün toplam istihdamdaki oranı %14,8'dir.

Tarımda makineleşmenin artması, iş gücü ihtiyacını azaltmıştır.

Kırsal alanlardan kentlere göç, tarım sektöründe çalışan nüfusu azaltmıştır.

- C. Aşağıdaki grafikte, Türkiye'nin 2019-2023 yılları arasında toplam yaş bağımlılık oranları, çocuk bağımlılık oranları ve yaşlı bağımlılık oranları gösterilmektedir. Yaşlı bağımlılık oranının 2019'dan 2023'e kadar nasıl bir değişim gösterdiğini açıklayınız. Bu değişimin Türkiye'deki sosyal güvenlik sistemine olan etkilerini tartışınız.

Yaşlı bağımlılık oranı 2019'da %13,4 iken, 2023 yılında %15,0'a yükselmiştir. Bu artış, Türkiye'nin yaşlanan nüfus yapısını ve yaşlı nüfusun artmasını göstermektedir. Bu değişim, sosyal güvenlik sistemine olan yükün artmasına, emeklilik maaşları ve sağlık hizmetlerine olan talebin artmasına neden olabilir.

1. Nüfus sayımları ile ilgili olarak;

- I. Tarihsel süreçte nüfus sayımlarının amaçları değişikliğe uğramıştır.
- II. Anadolu'da Cumhuriyet Dönemi öncesi nüfus sayımları vergi ve asker yükümlülerini tespit etmek için yapılmıştır.
- III. İlk modern nüfus sayımları Hindistan'da yapılmıştır.

Bilgilerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

2. Bir ülkenin nüfusunun yapısal özelliklerine bakılarak, o ülkenin gelişmişlik düzeyi hakkında çıkarımlarda bulunulabilir.

Buna göre;

- I. nüfusun beklenen yaşam süresi,
- II. çalışan nüfusun sektörel dağılımı,
- III. nüfusun eğitim durumu

Özelliklerinden hangileri ülkelerin gelişmişlik düzeyi hakkında fikir verir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) I, II ve III

3. Aşağıda nüfus sayımının özellikleri hakkında verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

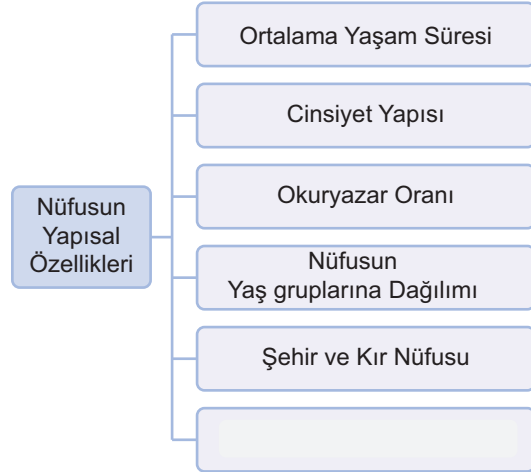
- A) Nüfus sayımları, belirli aralıklarla yapılan demografik veri toplama süreçleridir.
- B) Nüfus sayımları tüm ülkelerde belirlenmiş uluslararası standartlara göre yapılır.
- C) Nüfus sayımları, devletin kamu hizmetleri planlamasında kullanılır.
- D) Nüfus sayımları, ekonomik ve sosyal verilerin toplanmasını sağlar.
- E) Nüfus sayımları, nüfusun yaş, cinsiyet ve eğitim düzeyi gibi bilgilerini içerir.

4. Nüfus sayımları, De Facto ve De Jure olmak üzere iki yöntemle yapılır; De Facto yönteminde nüfus sayımının yapıldığı gün, insanlar hangi yerleşim biriminde bulunuyorsa oranın nüfusu olarak kayda geçmektedir. Sayım belirli zaman aralıklarında uygulanır. De jure yönteminde ise insanlar, ikamet ettikleri yerin nüfusu olarak kabul edilmektedir. İkametgah bilgilerinin bir veri tabanında olması işlemin anlık ve daha doğru olarak yapılmasını sağlamaktadır. Gelişmiş ülkelerde daha az zaman harcanması, iş kaybının daha az olması nedeniyle nüfus sayımlarında De Jure yöntemi tercih edilmektedir.”

Buna göre aşağıda verilen ülkelerden hangisinde De Jure yönteminin kullanılması beklenen bir durumdur?

- A) Nepal B) Sri Lanka C) İsveç
D) Nijer E) Haiti

5. Aşağıdaki şemada nüfusun yapısal özellikleri gösterilmiştir.

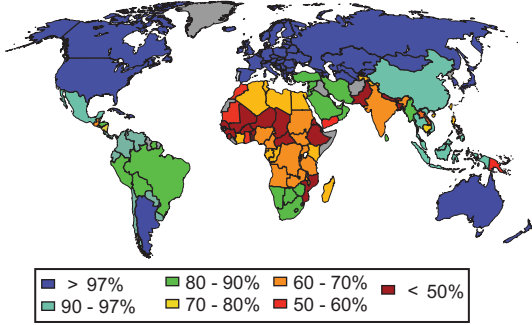

Şemada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilirse doğru olur?

- A) Çalışan nüfusun sektörel dağılımı
- B) Beyin göçü verme oranı
- C) Aritmetik nüfus yoğunluğu
- D) Bebek ölüm oranı
- E) Kalifiye iş gücü oranı

6.

Dünya Okuryazarlık Oranları

Yukarıdaki haritada ülkelere göre okuryazar oranının dağılışı gösterilmiştir.

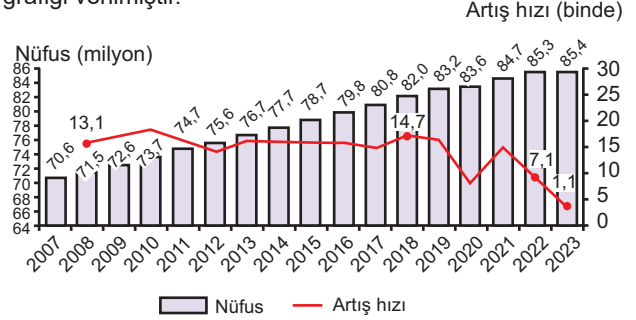
Buna göre, hangi ülkenin oranı % 97'den daha yüksektir?

- A) Arjantin B) Hindistan C) Meksika
D) Libya E) Brezilya

7. Aşağıda verilen ülkelerden hangisinde kentleşme oranı diğerlerine göre daha yüksektir?

- A) Türkmenistan B) Mozambik C) Japonya
D) Bolivya E) Romanya

8. Aşağıda 2007-2023 yılları arasında yapılan nüfus sayımına göre Türkiye'nin nüfus miktarı ve artış hızı grafiği verilmiştir.

Buna göre bu grafikte ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yanlıştır?

- A) Türkiye nüfusu belirtilen tarihler aralığında sürekli artış göstermiştir.
B) 2020 ve 2023'te bir önceki yıllara göre nüfus miktarında azalış yaşanmıştır.
C) Verilen yıllar aralığında en yüksek artış 2010 yılında gerçekleşmiştir.
D) 2007 - 2023 yılları aralığında Türkiye nüfusu yaklaşık 15 milyon kişi artmıştır.
E) Son iki yıl artış hızında azalma yaşanmıştır.

Cevap Anahtarı

1.C 2.E 3.B 4.C 5.A 6.A 7.C 8.B

Yazılı Sınav

1. Nüfus kavramını ve demografi biliminin neyi incelediğini açıklayınız.

Nüfus kavramı, belirli bir coğrafi alanda yaşayan insan sayısını ifade eder. Demografi, nüfusun yapısını, dinamiklerini ve dağılımını inceleyen bilim dalıdır.

2. Nüfus sayımlarının iki ana amacını yazınız.

Nüfus sayımlarının amaçları arasında, nüfusun büyüklüğünü ve yapısını belirlemek, demografik verileri elde etmek ve bu veriler doğrultusunda kamu politikalarını planlamak yer alır.

3. Nüfusun yapısal özelliklerinden üç tanesini yazınız.

Nüfusun yapısal özellikleri arasında yaş dağılımı, cinsiyet dağılımı ve eğitim durumu bulunur.

4. Bağımlı nüfus nedir ve bu kategoriye hangi yaş aralıkları girer? Belirtiniz.

Bağımlı nüfus, çalışma çağına olmayan ve ekonomik olarak aktif nüfusa bağımlı olan kişilerdir. İki kategorisi çocuk bağımlı nüfus (0-14 yaş) ve yaşlı bağımlı nüfus (65 yaş ve üstü) şeklindedir.

5. Nüfusun cinsiyet yapısını etkileyen iki faktörü yazınız.

Nüfusun cinsiyet yapısını etkileyen faktörler arasında doğum oranları ve göçler yer alır.